

บ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : โครงการเฝ้าระวังทันตสุขภาพนักเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน : นายบุญช่วย โยนสนิท

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

อาจารย์ ดร. วิรัตน์	ไวยกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ อำนวย	จันทร์แป้น	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์	ม้าลำพอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ของการดำเนินงานโครงการเฝ้าระวังทันตสุขภาพนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน 43 คน และครูประจำชั้น 70 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 43 โรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และบรรยายประกอบตาราง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์สถานการณ์ ประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนส่วนใหญ่ฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาอยู่ในระดับอ่านออกเขียนได้เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนมีน้ำดื่มน้ำใช้ที่ใสสะอาดใช้ตลอดปี มีสถานที่ฝึกแปรงฟันซึ่งปรับปรุงจากที่ดื่ม้ำน้ำและจัดทำตามแบบแปลนที่กำหนดให้ สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทันตสุขภาพในระดับปานกลาง

การวางแผนโครงการ คณะกรรมการของโรงเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำเนินการวางแผน และเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมโครงการ ลักษณะโครงการของโรงเรียนเขียนเป็นโครงการชัดเจน และบางโรงเรียนปฏิบัติเป็นประจำโดยไม่เขียนเป็นโครงการ คณะกรรมการส่วนใหญ่ได้วางแผนปฏิบัติในการวางแผนงานโครงการตามคำแนะนำในคู่มือปฏิบัติงาน

การดำเนินโครงการ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการแก่ระวังทันตสุขภาพ นักเรียนโดยการแจ้งในที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน และการประชุมนักเรียน ส่วนอุปกรณ์การแปรงฟันของนักเรียนโรงเรียนกำหนดให้นักเรียนเป็นผู้จัดซื้อจัดหาเองเป็นส่วนใหญ่ การจัดทำประมาณเพื่อใช้สนับสนุนโครงการได้จากการขอบริจาคจากผู้ปกครองและเอกชน การจัดทำสถานที่ฝึกแปรงฟันโรงเรียนใช้วิธีการดัดแปลงจากที่เดิมน้ำ สำหรับการให้ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพครูใช้วิธีการสอนสอดแทรกในทุกกลุ่มประสบการณ์เมื่อมีโอกาส สื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนมีอยู่ ได้แก่ แผ่นภาพและเอกสารประกอบการสอน การตรวจและการบันทึกผล การตรวจสภาวะโรคในช่องปากของนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น โดยมีการตรวจและบันทึกภาคเรียนละ 1 ครั้ง ส่วนการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาโรคในช่องปาก ระดับรุนแรง ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองและหรือครูผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้พาไปรับการรักษา

การประเมินผล โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ คือ การประเมินก่อนดำเนินการ การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ และการประเมินหลังการดำเนินงาน

ผลสำเร็จของการปฏิบัติงานโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการปฏิบัติงานสำเร็จในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ความรู้ทางทันตสุขภาพในโรงเรียน และการให้การบำบัดรักษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ส่วนครูประจำชั้น ปฏิบัติงานสำเร็จในระดับปานกลาง ในด้านการคัดเลือกนักเรียนผู้นำช่วยควบคุมดูแลการแปรงฟันหลังอาหารของนักเรียนที่มีปัญหาโรคเหงือกอักเสบ ระดับ ข., ระดับ ค. สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติงานสำเร็จในระดับปานกลางด้วยเช่นกัน ในด้านการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานโครงการ

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ พบว่า ปัญหาโรคเห็บออกัสเสบ ระดับ ก. (เห็บอกปกติ) เพิ่มขึ้น ระดับ ข. (เห็บอกมีปัญหาล็กน้อย) ลดลง ระดับ ค. (เห็บอกมีปัญหปานกลาง) ลดลง ระดับ ง. (เห็บอกมีปัญหารุนแรง) ลดลง ระดับ จ. (เห็บอกมีปัญหต้องรักษาเร่งด่วน) ลดลง แต่ก็ยังสูงกว่าเกณฑ์ ระดับ ค+ง+จ ลดลง ปัญหาโรคฟันผุ ระดับ 0 (ฟันผุไม่ม) เพิ่มขึ้น ระดับ 1 (ฟันผุ) ลดลง แต่ก็ยังสูงกว่าเกณฑ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ การให้ความร่วมมือและสนับสนุนของคณะครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาล ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน การดูแลเอาใจใส่ของครูกับนักเรียนอย่างจริงจัง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่เด็กในปกครองของตนเองขณะอยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองมีฐานะยากจน และโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมโครงการ

Independent Study Title : Dental Health Surveillance Programme for Students
in Wiang Pa Pao Primary Schools,
Chiang Rai Province

Author : Mr. BoonChouy Yonsanit

M.Ed. : Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Lecturer Dr. Wirat	Waiyakul	Chairman
Assoc. Prof. Amnat	Chanpan	Member
Assist. Prof. Prasit	Malumpong	Member

Abstract

The purposes of this independent study were to study the situations of project's project's operating and analyze the factors which influenced to success or not success in dental health surveillance programme for students in Wiang Pa Pao primary schools, Chiang Rai Province. The data were collected from 43 principals and 70 teachers as advisors in 43 schools. The data from questionnaires were analyzed by frequency and percentage. The figures and description were used for presentation. The results were as follow :

Situations analysis : Most people in service area had the standard of living in moderate level. Most of their education was primary level. There was clean water for using at school all year. The brushing place was improved from water - drinking as designed plan. Most of the classrooms were suitable for managing the dental health's activities in moderate level.

Project's planning : Most committee of the schools were appointed to proceed the planning and consider the appropriateness of project's management. Some schools operated the project by written clear plan but some schools did not. Most of them planed to operate the project planning according to the brochure.

Project's proceeding : The schools informed the parents and students at the meeting about the project. Most students themselves bought their own brush equipment. The budget was provided by many parents and private sectors. A place for practising brushing was adapted from water - drinking place. In what ever experience, they would teach their students about dental health to all experienced groups. There were some medias at school such as; pictures and teaching documents. Most of teacher as advisors would check and record the students' mouth disease once a semester. In serious case, they would be taken to the hospital by parents.

Evaluation : The project was evaluated in terms of proceeding, formative and summative.

Success of operating project : The project was successful in moderate level in the following aspects ; selection of students leader to control or look after brushing teeth after meals for the students who had inflammable gum's problems, in level B and C . Principals could operate successfully in moderate level in surpervision and follow up.

The achievement of project's : The inflammable gum problems were increased level A (normal gum), decreased in level B (a little gum's problem), decreased in level C (moderate gum's problem), decreased in level D (serious gum's problem), decreased in level E (very serious gum's problem) but higher than the standard level., decreased in level C + D +E , the problem of permanent

cavities' teeth and also decreased in level 1 (permanent cavities' teeth) but higher than the standard level., however, increased in level 0 (permanent uncavities' teeth).

The factors relating to success of the project, such as ; there were assistance and supports of teachers, healthful and nursing officials, parents, and private sectors, including the strict care of teachers and students. By the way, the factors that affected unachievement were that the parents did not pay attention to their children at home, and they are poor, while the schools lacked of budget to support this project.